

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра туризму та готельного господарства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,

проф. Гаврилюк С. В. _____

Протокол № __ від _____ 2017 р.

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИЗМУ

підготовки бакалавра спеціальності
241 „Туризм”

освітньої програми (спеціалізації)
Туризм

Луцьк – 2017

Програма навчальної дисципліни „АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИЗМУ” підготовки бакалавра, галузі знань 24 „Сфера обслуговування”, спеціальності 242 „Туризм”, за освітньою програмою Туризм

Розробники: д.геогр.н., проф. Ільїн Л. В.

Рецензент: д.е.н. проф. Стрішенець О.М.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри туризму та готельного господарства

протокол № від 20 р.

Завідувач кафедри

проф. Ільїн Л.В.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією географічного факультету

протокол № від 20 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

Поручинський В.І.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	24 „Сфера обслуговування” 242 „Туризм”, Туризм Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
		Лекції 18 год.
ІНДЗ: €		Практичні (семінарські) 28 год.
		Самостійна робота 68 год.
		Консультації 6 год.
		Форма контролю: екзамен

Таблиця 1.2

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	24 „Сфера обслуговування” 242 „Туризм”, Туризм Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 5
		Семестр 9-ий
		Лекції 12 год.
ІНДЗ: €		Практичні (семінарські) 14 год.
		Самостійна робота 80 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Організація і проведення аналізу виробничої та фінансово-комерційної діяльності підприємств туристичної індустрії; системне оцінювання основних техніко-економічних та фінансових показників діяльності туристичних підприємств; виявлення внутрішніх резервів матеріальних, трудових та фінансових ресурсів і розроблення заходів щодо підвищення ефективності їх використання.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: методи і методичні прийоми економічного аналізу; види аналізу та його інформаційне забезпечення; система комплексного фінансово-економічного аналізу та пошуку резервів виробництва; методика проведення аналізу обсягу виробництва та реалізації продукції, робіт і послуг; методика проведення аналізу наявності і використання основних засобів; методика проведення аналізу матеріальних ресурсів та

ефективності їх використання; методика проведення аналізу використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці; методика проведення аналізу витрат на виробництво, собівартості і реалізації продукції; методика проведення аналізу прибутку і рентабельності виробництва; методика проведення аналізу фінансових результатів підприємства; методика проведення аналізу фінансової стійкості, платоспроможності та ділової активності підприємства; методика проведення аналізу інвестиційної діяльності підприємства.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 2.1

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1 . Теоретичні основи економічного аналізу господарської діяльності підприємств туризму					
Тема 1. Сутність економічного аналізу і його роль в системі управління туристичним підприємством	10	2	2	4	2
Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	14	2	2	8	2
Тема 3. Види економічного аналізу та його інформаційне забезпечення	12	2	2	8	
Тема 4. Організація економічного аналізу господарської діяльності підприємства	12	2	2	8	
Тема 5. Аналіз виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	14	2	4	8	
Разом за змістовим модулем 1	62	10	12	36	4
Змістовий модуль 2. Техніко-економічний та фінансовий аналіз господарської діяльності підприємств туризму					
Тема 6. Аналіз наявності і використання основних засобів підприємства	14	2	4	8	
Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці	14	2	4	8	
Тема 8. Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	14	2	4	8	
Тема 9. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів туристичного підприємства	16	2	4	8	2
Разом за змістовим модулем 2	58	8	16	32	2
Усього годин	120	18	28	68	6

Таблиця 2.2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1 . Теоретичні основи економічного аналізу господарської діяльності підприємств туризму					
Тема 1. Сутність економічного аналізу і його роль в системі управління туристичним підприємством	14	2		10	2
Тема 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу	12	2		10	
Тема 3. Види економічного аналізу та його інформаційне забезпечення	10		2	8	
Тема 4. Організація економічного аналізу господарської діяльності підприємства	12		2	8	2
Тема 5. Аналіз виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	12		2	8	2
Разом за змістовим модулем 1	60	4	6	44	6
Змістовий модуль 2. Техніко-економічний та фінансовий аналіз господарської діяльності підприємств туризму					
Тема 6. Аналіз наявності і використання основних засобів підприємства	16	2	2	10	2
Тема 7. Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці	14	2	2	8	2
Тема 8. Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	14	2	2	8	2
Тема 9. Аналіз фінансового стану та фінансових результатів туристичного підприємства	16	2	2	10	2
Разом за змістовим модулем 2	60	8	8	36	8
Усього годин	120	12	14	80	14

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 5.1

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Сутність економічного аналізу і його роль в системі управління туристичним підприємством	8
2	Метод і методичні прийоми економічного аналізу	8
3	Види економічного аналізу та його інформаційне забезпечення	6
4	Організація економічного аналізу господарської діяльності підприємства	6
5	Аналіз виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	6
6	Аналіз наявності і використання основних засобів підприємства	6
7	Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці	6
8	Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	6
9	Аналіз фінансових результатів діяльності туристичного підприємства	8
10	Аналіз фінансового стану туристичного підприємства	8
	Разом	68

Таблиця 5.2

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Сутність економічного аналізу і його роль в системі управління туристичним підприємством	8
2	Метод і методичні прийоми економічного аналізу	8
3	Види економічного аналізу та його інформаційне забезпечення	8
4	Організація економічного аналізу господарської діяльності підприємства	8
5	Аналіз виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	8
6	Аналіз наявності і використання основних засобів підприємства	8
7	Аналіз використання трудових ресурсів і витрат на оплату праці	8
8	Аналіз витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) підприємств туризму	8
9	Аналіз фінансових результатів діяльності туристичного підприємства	8
10	Аналіз фінансового стану туристичного підприємства	8
	Разом	80

6. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ (ІНДЗ)

Індивідуальне науково-дослідне завдання (розрахунково-графічне завдання) передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних практичних ситуацій. Також виконання розрахунково-графічного завдання передбачає розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методикою аналізу, пов'язаною з діяльністю підприємств у галузі готельного, курортного і туристського бізнесу.

Індивідуальне науково-дослідне завдання з дисципліни видає студенту викладач на початку вивчення дисципліни. Роботу студент виконує самостійно при консультуванні викладачем на протязі вивчення предмету у відповідності до графіку навчального процесу, але не пізніше терміну проведення підсумкового контролю з модулю. Оцінка за виконання розрахунково-графічного завдання враховується при виставленні загальної оцінки з дисципліни.

Виконання розрахунково-графічного завдання з даної дисципліни складається з наступних етапів:

- вибір підприємства (готель, туристська фірма);
- складання характеристики обраного підприємства;
- збір і аналіз фінансових документів підприємства;
- проведення необхідних розрахунків;
- оформлення, подання і захист.

Розрахунково-графічне завдання, що не відповідає зазначеним вимогам, а також не містить матеріалів діяльності конкретного підприємства, до захисту не допускається і повертається на доопрацювання.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 7.1

Поточний контроль (макс = 40 балів)										Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2					Модуль 3		
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					ІНДЗ	МКР 1	
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9				
4	3	3	3	3	3	3	3	5	10	30	30	100

Шкала оцінювання

Таблиця 7.2

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Андренко І.Б. Фінансово-економічний аналіз підприємств туризму: підручник / І.Б. Андренко, Н.М. Влащенко. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 308 с.
2. Соболева Е.А. Финансово-экономический анализ деятельности турист ской фирмы: Учебно-методическое пособие / Е.А. Соболева, И.И. Соболев. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 128 с.
3. Фінансово-економічний аналіз: Підручник / П.Ю. Буряк, М.В. Римар, М.Т. Бець та ін.; під заг. ред. П.Ю. Буряка, М.В. Римара. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 528 с.
4. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О.Я. Базилінська. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
5. Серединська В.М. Економічний аналіз: Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М. Загородна, Р.В. Федорович; за ред. проф. Р.В. Федоровича. – вид. 2-ге переробл. і доповн. – Тернопіль: Астон, 2010. - 592 с.
6. Шубіна С.В. Економічний аналіз: Практикум / С.В. Шубіна, Ж.І. Торяник. – К.: Знання, 2007. – 230 с.
7. Мних Є.В. Економічний аналіз: Підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
8. Аналіз господарської діяльності: Навчальний посібник / за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової. - К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 384 с.

Допоміжна

1. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: Навч. посібник / Б.Є. Грабовецький. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. - 256 с.
2. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: Підручник / П.Я. Попович. – К.: Знання, 2008. – 580 с.
3. Зоріна В.Н. Фінансова звітність підприємств: Навчальний посібник / В.Н. Зоріна, Т.С. Осадча, Г.Г. Зорін; за ред. В.І. Покотилової. – К.: «Центр учбової літератури», 2005. – 200 с.
4. Мальська М.П. Економіка туризму: теорія та практика: Підручник / М.П. Мальська, М.Й. Рутинський, С.В. Білоус, Н.Л. Мандюк. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 544 с.
5. Городня Т.А. Економіка туризму: теорія і практика: Навчальний посібник / Т.А. Городня, А.Ф. Щербак. – К.: Кондор-Видавництво, 2012. – 436 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Історія виникнення та розвитку економічного аналізу
2. Організація економічного аналізу на підприємстві: структура і напрямки роботи аналітичних служб
3. Планування і головні етапи аналітичної роботи
4. Узагальнення, оформлення та використання результатів аналізу
5. Характеристика головних евристичних методів аналізу
6. Додаткові (другорядні) методи і технічні прийоми в економічному аналізі
7. Економіко-математичні методи, що застосовуються в економічному аналізі
8. Соціологічні методи, які використовуються в економічному аналізі
9. Сутність і значення елімінування та його способів в економічному аналізі
10. Фактори і резерви виробництва
11. Основні джерела інформації, що використовуються при проведенні економічного аналізу
12. Використання ЕОМ в економічному аналізі.
13. Характеристика видів перевірки якості інформації
14. Історичний аспект виникнення та розвитку видів аналізу
15. Інформація та класифікація їх джерел

16. Система показників діяльності підприємства
17. Організаційно-інформаційна модель аналізу та оцінювання виробництва і реалізації продукції (робіт, послуг)
18. Система показників і фактори, які визначають рівень попиту на продукцію та послуги
19. Сутність, зміст і завдання аналізу виробничої програми
20. Аналіз динаміки обсягів реалізації і місткості ринку
21. Аналіз ритмічності та рівня організації виробництва
22. Аналіз впливу інтенсивних і екстенсивних факторів на обсяг виробництва продукції
23. Аналіз виробничого браку підприємства
24. Теоретико-суттєва характеристика довгострокових активів підприємства
25. Організаційно-інформаційна модель аналізу основних фондів
26. Факторний аналіз показників ефективності використання основних засобів
27. Напрямки підвищення ефективності використання основних фондів підприємства в сучасних умовах господарювання
28. Визначення та характеристика причин (факторів), що впливають на зміну продуктивності праці
29. Методика розрахунку впливу трудових факторів на зміну обсягів виробництва
30. Використання методу елімінування щодо аналізу впливу на продуктивність праці якісних і кількісних факторів
31. Аналіз соціального розвитку підприємства
32. Класифікація видів витрат і об'єктів аналізу
33. Система показників рівня витрат і собівартості продукції
34. Організаційно-інформаційна модель аналізу собівартості продукції (робіт, послуг) підприємства
35. Сутність показників собівартості та характеристика джерела інформації
36. Методика аналізу матеріальних затрат і заробітної плати
37. Методика аналізу собівартості окремих видів продукції (робіт, послуг)
38. Визначення резервів зниження собівартості продукції (робіт, послуг)
39. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансових результатів
40. Теоретико-суттєва характеристика прибутку та рентабельності підприємства в сучасних умовах господарювання
41. Характеристика головних джерел інформації щодо аналізу фінансових результатів
42. Методологія аналізу фінансових результатів підприємства
43. Фінансова звітність підприємства в аналізі прибутку та рентабельності
44. Призначення та теоретико-суттєва характеристика балансу підприємства як головної форми фінансової звітності
45. Фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства
46. Сутність та основні напрями аналізу дебіторської і кредиторської заборгованості
47. Фінансовий потенціал підприємства
48. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємства
49. Аналіз інтенсивності використання капіталу
50. Узагальнення результатів аналізу фінансового стану підприємства й визначення шляхів фінансового оздоровлення
51. Інформаційна база фінансово-економічного аналізу.
52. Прийом порівняння показників.
53. Деталізація економічних показників.
54. Балансовий прийом.
55. Табличний спосіб.

56. Аналіз складу і структури джерел засобів підприємства.
57. Аналіз фінансової стійкості.
58. Аналіз ліквідності балансу.
59. Аналіз платоспроможності підприємства.
60. Аналіз кредиторської і дебіторської заборгованості.
61. Аналіз фінансових коефіцієнтів.
62. Аналіз ділової активності.
63. Показники, які характеризують обсяг пропозиції і реалізації послуг туристського підприємства.
64. Фактори, які впливають на продуктивність праці.
65. Резерви зростання продуктивності праці.
66. Основні завдання і джерела даних для аналізу фінансових результатів.
67. Характеристика понять “прибуток”, “валовий дохід”, “валова виручка”.
68. Характеристика основних видів прибутку та порядок їх розрахунку.
69. Основні джерела формування прибутку підприємства.
70. Особливості внутрішнього та зовнішнього аналізу.
71. Основні види фінансового аналізу.
72. Експрес-аналіз фінансового стану.
73. Відносні показники аналізу фінансового стану.
74. Абсолютні показники аналізу фінансового стану.
75. Зміст та значення горизонтального й вертикального аналізу фінансової звітності.
76. Методи прогнозування фінансового стану.
77. Сутність понять “платоспроможність”, “ліквідність”.
78. Відмінності ліквідності активів від ліквідності балансу.
79. Основні показники ліквідності, характеристика методики їх розрахунку.
80. Основні методи діагностики банкрутства.